

23.04.022

ny verden

TIDSSKRIFT
FOR MORALSK
OPPRUSTNING

NR. **12** 1971

TIDSSKRIFT FOR
MORALSK OPPRUSTNING

Utkommer en gang om måneden

Nr. 12 — 1971.

I redaksjonen:
Einar Engebretsen, redaktør
Anders Eskeland, red.sekr.
Jens J. Wilhelmsen
Leif Hovelsen
Eva Riise Hanssen
Inge Mannsåker
Sturla Johnson
Finn Harald Wetterfors
DANSK REDAKSJON:
Keld Jørgensen
Hans Wenck

ABONNEMENTSPRIS for et år
(12 numre):
Norge n. kr. 30,-
Danmark d. kr. 32,-
Sverige sv.kr. 20,-
Finland mk. 17,-
Løssalg i Norge: kr.2,50

NORGE:
Sophus Lies gate 5, Oslo 2
Postboks 1243, Vika, Oslo 1
Postgiro 12 579 - Tlf. 56 34 14

DANMARK:
Ole Olsens Alle 8
2900 Hellerup
Postgiro 18 51 51 Tlf. HE 6327

SVERIGE:
Sveavägen 34, 6., 11134 Stockholm
Postgiro 70 61 90 - Tlf. 10 34 56

FINLAND:
Postgiro 11 20 95, Helsingfors
Utgiver: MORALSK OPPRUSTNING
© NY VERDEN

Tidsskrift for Moralsk Opprustning

Trykk: Br. Tengs, Oslo

Papir: 100 g Norprint fra Saugbrugsforeningen

Forsiden:

Forsidebildet er tegnet av den engelske scenografen Bill Cameron Johnson som har besøkt Norden i vinter. De siste ti år har han vært ansvarlig for sceneoppsetningene ved Westminster Theatre i London. Cameron Johnson tegnet spesielt for NY VERDENs julenummer dette vinterbildet av et av Sveriges klassiske hjem fra 1700-tallet (et anneks til Moralsk Opprustnings senter på Djurgården i Stockholm.)

Hysj!

ORD. Den moderne verden spyr ord. Vi vasser i dem. Ord ligger som avfall, engangsemballasje i vårt politiske og åndelige miljølanskap.

Massemedienes ordmitraljøser skyter vilt og uten opphør. Vi er alle i skuddlinjen. Det er smått med førstehjelp til de mange sårede. I forvirringen vet de fleste ikke engang hvor de er truffet — eller hva de er truffet av.

Demokrati, frihet, fred, rettferdig krig, sosialisme, kristendom, kjærlighet, Julen, moralen — ord som fungerer som billige plastbæreposer. Alle kan selv bringe hjem det de ønsker fra det ideologiske supermarked.

Når man skal skrive en leder i desember 1971, er man fristet til bare å sette «HYSJ» som overskrift og la resten av siden være ren, blank, ubeskrevet og «stille».

Det kunne være den beste måten å fange inn den dynamiske, skapende stillhet som må ha preget stallen i Betlehem langt tilbake. En stillhet som fører oss bort fra de hektiske hendelser til Den Hellige Hendelse. En stillhet som gir rom for hva Gud vil si — og gi.

GOD JUL!

Jesus Judas Julen 1971

Wernström har fått den ikke helt originale idé at det vil være enklere å gjøre Jesus litt mere lik Sverige enn omvendt. Rettene sagt, når Wernström ikke vil la seg forvandle til Jesu bilde, gjør han heller Jesus mere lik Wernström. Gjennom alle tider har skribenter omformet og tilpasset Jesus til deres personlige og litterære behov.

Vi plukker litt til fra Wernströms barnebok:

«Da kastet Peter sin vide kappe og sto der med to sverd. Jesus grep det ene. Han svingte det i luften og ga et høyt stridsrop:

- Ned med romerne!
- Ned med prestene!
- Ned med de rike!
- All makt til folket!

Hver kamerat hadde valgt ut sin soldat eller politivakt, som de øyeblikkelig hugg ned. Templets forsvar var utryddet på et blunk.»

Wernströms ideal må nødvendigvis komme i slagsmål med «polisen». Det er jo tøft og pop i dagens Sverige. Men videre forteller Wernström:

«Plötslig kom en ung flicka emot honom mellan träden. Han kände genast igen henne. Det var Maria Magdalena. Han stannade och sa: — Maria! Hon log mot honom och sa: — Min lille rabbi! Hon berättade att hon hade lämnat huset där hon arbetade. Nu ville hon följa Jesus och hans kamrater på deras vandring.

Jesus och Maria Magdalena gjorde i ordning en sovplats i utkanten av lägret. Där la de sig och kramade om varandra . . .»

Wernströms budskap er det samme som Judas synger i popmusikalen «Jesus Christ Superstar» — et gigant-show som nu oppføres på Broadway. Billettene kan koste opp til kr. 400,-. På noen få dager forhåndssolgte man billetter for over 8 millioner kroner. Men altså: Judas synger i en tung blues-rock beat:

«Han er menneske — han er bare et menneske. Han er ingen Konge — han er den samme som så mange andre jeg kjenner.»

Wernström og Judas har det til

felles: Jesus skjæres ned til deres nivå.

Bare i dette siste århundrede er det skrevet ikke mindre enn 60.000 bøker som forsøker å forklare Kristus. I en av de siste skriver journalisten William Emerson Jr.: «I alle århundrer og kulturer har menneskene alltid forsøkt å forme en utgave av Jesus de kunne tilpasse seg.»

Wernström applauderer sex utenfor ekteskapet. Ergo former han sin egen frelserfigur og løser litt på Bibelens normer. Om det er skrevet 60.000 bøker om Jesus, må det være skrevet millioner om det kristne liv.

En norsk kristen lege skrev nylig en bok om samliv mellom mann og kvinne i ekteskapet. Hun skriver om det seksuelle samliv: «... det finnes ingen grenser for hva de kan tillate seg hvis det bare er til glede for dem begge . . .» Og etter å ha beskrevet et perverst eksempel fra USA som bl. a. er forbudt ved lov i det landet, føyer legen til, «Den seksuelle praksis varierer så enormt fra menneske til menneske og fra det ene miljøet til det andre, at slike faste regler er til liten hjelp.» Konklusjonen må være at under ekteskapets kappe legaliseres perversitet.

Det er et argument som også pornofilmenes «skapere» i Danmark og Sverige skyver foran seg: De filmer verdens virkelighet, avslører hykleriet og fremmer dermed sannheten.

I den foran nevnte bok av den norske legen, leser man også om Jesus som reddet kvinnen som ble grepet i hor. Det kommer klart frem at Jesus tar hardt fatt på dem som selvrettferdig og dømmesykt angriper kvinnen. Men boken hopper over Hans ord til henne «— men fra nå av, synd ikke mere.» Jesus tok fatt på synden både hos dem som dømte og som ble dømt. Man blir ofte så dømmesykt og selvrettferdig overfor dem som er dømmesykt og selvrettferdige at man mister evnen til å se synden klart i andre former.

Forts. neste side

Kristus som renhetens symbol er blitt markspist, falmet og sveket av kristnes egne kompromiser.

Sven Wernströms barnebok «Kamrat Jesus» er bare en videreutvikling av hva vi allerede har begynt blant «anstendige» kristne.

I november i år slo svenske aviser opp store artikler om filosofen Pontus Wikners selvbiografiske notater hvor han introduserer seg som homoseksuell, og hvor han beskriver sitt forhold til Jesus i homoseksuelle vendinger. Wikner var litt av et ideal for de tidligere generasjoner av kultiverte kristne — og først nå er hans homoseksuelle notater offentliggjort. Et gammelt manuskript er gravet frem ved Uppsala universitet. Det er nå utgitt som bok. Nordens største dagsavis serverte en hel side med temaet «Jesus hadde aldri noe tjei, men en ung mann han elsket — Johannes.»

Forfatteren er bedrøvelig selvopptatt og forelsket i sine egne følelser. Lite tyder på noen virkelig interesse for andre mennesker.

Hva er alternativet til denne ekstreme Frelser-fortolkning? I alle fall ikke den uforpliktende og ofte hardkokt selviske form for kristendom som stort sett lever i vårt Europa, hvor vi har «laget» en Jesus, snild, mild og ufarlig, en kraft som bare tillates å risse den ytre ferniss av våre motiver. En skikkelse som gjør vårt familieliv litt mere behagelig, vår samvittighet litt mere bedagelig å leve med. Karriere, sex, sikkerhet er likevel våre dypeste drivkrefter. De kommer først, i gjerning om ikke i ord.

En dansk teolog fortalte meg en gang at jo mere han syndet, desto mere var han i behov av nåde, og desto nærmere kom han Jesus. Hans konklusjon: at all moralsk holdning var et hinder for nåden.

Det er ikke lenge siden jeg ble spurt her i landet om ikke absolutte moralnormer er en slags erstatning for Jesu frelse. Tvert imot. Bare ved en absolutt norm kan man se sin svikt og synd i all

sin grellhet. Guds nåde blir da et desperat behov. Det skaper et reelt forhold til Jesus. En relativ norm kan tilpasses en hvilken som helst livsform — kontrastene vaskes ut. Da klarer man å leve i egen kraft og Guds nåde trenger man mindre av.

De relative normer i vårt eget liv har nettopp vært med å forme tidens Jesus-skikkelse. Wernströms Jesus er bare et stykke lenger nede på den glideskala som relative normer utgjør. Det nytter lite å indigneres over Sven Wernström og hans Kamrat Jesus. Vi trenger først og fremst å se hvordan vi selv har vært med og er med på å menneskeliggjøre Guds Sønn.

Dagens Nyheter i Sverige spanndte den 14. november i år en hel side på «Naiva frågor om himmel och helvete». Syv spørsmål ble stillet til samtlige svenske biskoper. Ett av spørsmålene var, «Tror ni att Jesus var 'avlad av den Helige Ande, född av Jungfru Maria' som det står i den apostoliska trosbekännelsen?»

På dette svarer Stockholms biskop Ingmar Ström: «Född av ogift mor — ja. Att Guds Ande genom honom kom in i världen — ja. Någon andlig insemination — nej.» Dette fra den ledende svenske biskop. Så er det ikke urimelig å vente at Wernström mener det helt naturlig at Jesus og Magdalena hadde et forhold.

Vi løser ikke dette ved at norske biskoper gir sin velsignelse til at kristne ektepar bruker prevensjon — og samtidig holder en formående finger opp mot de unge som ennå ikke har trådt over ekteskapets terskel. Hvor er da svaret til ugifte og homoseksuelle? Kristus tilpasses vår natur innen «legaliserte» rammer. Utenfor får de klare seg som best de kan.

Tror vi ikke lenger at Jesus kan tilfredsstille et menneskes dypeste, mest desperate lengsler og instinkter — i overflod, helt og fullt, uansett hvor de befinner seg og hvem de befinner seg med? Der ligger uendelige og fantastiske rikdommer i forholdet mellom men-

nesker, som har med sann skapende omsorg å gjøre.

Men det skjærer på tvers av våre naturlige instinkter. Det ligger i menneskets natur å ta mer og mer. Makt, materielle goder, sikkerhet, popularitet, karriere og sex. Urkrefter som helhjertet gitt til Gud kan fullt ut tilfredsstilles, forvandles til uselviske kraftkilder for hele menneskehetens vel, såvel som for våre nærmeste.

Da fremkommer den mennesketype som har et svar til den grådighet som ødelegger, river ned vårt miljø — et svar til hungeren etter tilfredsstillelse som kaster millioner av unge inn i narkotikahelvetet eller den døde, iskalde pornoverdenen. Den relative normverden som «anstendige» mennesker har åpnet døren på gløtt til.

Julen står for døren. Kirkene står der lune og varme. Vi får høre om Jesus, som våre ord så klart beskriver og vår holdning så ofte benekter.

Ute i verden søker menneskeheten en frelser. Noen følger stjernen i Maos banner, andre stjernen i Sovjets flagg, atter andre stjernen i det amerikanske flagg. Millioner ser ingen stjerne i det hele tatt — som hordene av pakistanske flyktninger, hjemløse, håpløse. Millioner av kristne har sin egen lille stjerne som skinner i toppen av vårt eget lille tre. Utenfor er det mørkt.

Så er da kanskje behovet for en dypere erfaring og forståelse av Jesus like stor hos oss innen kirkens vegger som «utenfor»?

Kanskje har ortodokse anstendige kristne verden over et like stort behov for å få et virkelighetsbilde av Jesus, som de gudsfornektende maoister i Kina — og svensken Wernström?

Thomas spurte for to tusen år siden: «Hvordan skal vi da kunne vite veien?» Jesus svarer: «Jeg er veien, sannheten og livet.» Litt senere føyer Han til: «Dersom dere virkelig holder av meg, da holder dere også mine bud.»

Snart ringes julen inn for 1971, og understreker en ufattelig sjansetil å begynne på nytt. E. E.

Donatus de Silva (Colombo, Ceylon) taler til elevene ved Hamar Katedralskole.

Fra skole til skole med bøker og filmer -

Svensken Lars Rengfelts nyervervede men godt brukte Volvo bragte ham og Donatus de Silva (Ceylon) til gymnas og lærerskoler mellom Elverum og Kristiansand i første halvpart av november. De rapporterer bl. a. om stor interesse blant lærerstudentene for boken «De er morgendagen» (Lærerstudentenes forlag).

«Ved Eik lærerskole ble vi enige med studentene om datoen for en senere forestilling av «Stigen», forteller de Silva.

Ved Elverum lærerskole sto følgende alvorsord å lese på en kjempeplakat da filmen «Mr. Brown

kommer ned fra fjellet» ble vist der den 17. november:

«Dette er en film som omhandler rasespørsmål, sex, barmhjertighetsdrap og kirkens stilling i dag. Filmen går til angrep på hykleri i alle former. Dette er aktuelle saker for vordende lærere. Vær ditt ansvar bevisst og møt fram!» 120 elever fulgte anmodningen.

Neste dag var vi invitert til gymnassamfunnet «Fram» ved Katedralskolen i Hamar, hvor vi talte til 200 elever om «Situasjonen i Asia og hva nordmennene kan gjøre».

Adolf Scheu, sosialdemokratisk medlem av den tyske forbundsdag i Bonn. Scheu kommer fra industribyen Wuppertal i Ruhr og er rådgiver i industrielle spørsmål.

Det var fem ting ---

Det var fem ting som jeg ikke kunne bli ferdig med. For det første den situasjon som vi parlamentarikere står overfor i Forbundsdagen. Dernest selve forholdet i Forbundsdagen. For det tredje, hva er det vi i den vestlige verden har som vi kan gi til dem i øst? For det fjerde, hvordan finner den unge generasjon seg til rette i vår tid og endelig, hvordan kommer vi bort fra den nasjonale egoisme og frem til et internasjonalt ansvar?

Vi parlamentarikere utsettes for et enormt press. Vi lever i en daglig 'terminnød' fra morgen til kveld. Vi står stadig i offentlighe- tens lys. Vi må daglig — og det hører ganske enkelt med til vårt arbeide — føre kontroversielle drøftelser. Uavbrutt utsettes vi

for en slags 'kløe' etter maktstil- linger og fristes snarere til å leve for vår egen karriere enn å tjene vårt folk. Mange av oss kan i tunge øyeblikk få en følelse av håp- løshet og lure på om det anstren- gende og vanskelige politiske ar- beid vi gjør, har noen mening. Vi fristes ofte til å gå med på kom- promisser — også i forhold hvor vi ikke burde gjøre det. Selvsagt må der sluttet kompromisser i det politiske liv, men der kan oppstå situasjoner hvor samvittigheten må ta den endelige avgjørelse — hvor vi ikke har lov til å inngå kompromiss.

Hvor finner man en vei ut av dette? Hvor kan man finne hjelp?

For to år siden spurte jeg meg selv om Moralsk Opprustning kunne være til noe hjelp her. Så i september 1970 dro min kone og jeg til Caux. Jeg oppdaget snart at dersom man ser på det som skjer der som noe man enten kan stille seg negativt eller positivt overfor, så kommer det ikke mye ut av det. Jeg lærte at det er først når jeg selv gjør Moralsk Opprust- ning til min egen personlige erfa- ring og mitt anliggende, at tinge- ne begynner å se annerledes ut. Nå ser jeg følgende muligheter til en løsning:

Hva ville det bety om avtaler og terminer ble gjort under Guds plan og ledelse? En politiker kan ikke tillate seg å leve i illusjoner, men han kan og må ha visjoner. Det ville bety enormt meget om vi politikere kunne få våre visjoner gjennom stillhetens dynamikk og Guds ledelse.

Fordi jeg har sagt et helhjertet ja til absolutte moralnormer, til å lytte til Gud og adlyde den ledel- se han gir, sendte jeg et brev til alle mine kolleger i Parlamentet med min dypeste overbevisning om Caux og Moralsk Opprustning. Siden da står jeg overfor daglige utfordringer i Bonn, for det er mange parlamentsmedlemmer som konfronterer meg med det jeg skrev til dem i dette brevet.

Så det tredje spørsmålet: hva har Vesten å gi til Østen nå når dørene synes å åpne seg, gjennom

Forbundsrepublikkens østpolitikk? Nettopp vi tyskere som står ved knutepunktet mellom vest og øst har her et særlig ansvar og må lære hvordan vi kan forme vårt demokratiske liv på en slik måte at vi også har noe å gi Østen av moralsk og åndelig kvalitet.

Når det gjelder spørsmålet om hvordan vi kommer på talefot med den unge generasjon og hvor- vidt den unge generasjon finner seg til rette hjemme i dagens si- tuasjon, har vi særlig grunn til å være opptatt av hvordan vi virke- liggjør vårt demokrati og hvor- dan vi får vårt i og for seg gode økonomiske system til å funksjo- nere på en rett måte. Vi står midt oppe i en farlig utviklingstendens: det er ikke lenger noen selvfølge for vår unge generasjon å være lojal overfor myndighetene og in- stitusjonene eller overfor de skrev- ne eller uskrevne lover. Og fordi denne farlige tendensen finnes, det i de nærmeste årene komme til et avklarende valg. Enten vil flertallet komme til å måtte aner- kjenne virkelige normer og være beredt til å rette seg etter dem, eller vi vil bli tvunget inn i en si- tuasjon som bare kan oppretthol- des gjennom frykt og statlig poli- titvang.

Det jeg så av den unge genera- sjon i Caux, ga meg håp. Jeg møt- te mange unge mennesker som sat- te alle sine krefter inn på å bygge en bedre verden på grunnlag av klare moralnormer som har gyl- dighet for alle.

Og endelig det siste punkt: vår nasjonalisme. Jeg vet ikke om no- en bevegelse som bedre kan hjel- pe oss ut av vår selvopptatte nasjonalisme og inn i et forpliktet internasjonalt ansvar, enn Moralsk Opprustning. Vi i Forbundsrepu- blikken trenger den erfaring som andre nasjoner kan gi oss. Vi må nemlig se i øynene at den forban- nede tyske nasjonalisme ennå ik- ke er overvunnet. Den er der la- tent og lurar på oss. Nettopp på dette punkt betyr det noe for oss tyskere å få hjelp fra andre, og at vi også selv er med på å yde til andre nasjoner.

Tusen kokos- nøtter

Alice Wedega fra Milne Bay, Pa- pua, er opplagt verdens mest be- reiste papuaner. Fra sitt hjemsted på Ny Guineas sydøst-spiss har hun reist til Australia, Ny Zee- land og Japan.

I sommer kom hun til Europa med et charterfly som bragte 130 delegater til Caux-konferansen, fra Ny Zeeland, Australia, Papua, Ny Caledonia, Malaysia, India og Iran. Etter Caux reiste hun til Nord-Irland, og var der en måned.

Alice Wedega er vant til å gå løs på de verste problemene hun møter, og løse dem.

Og hun er ekspert i å knekke kokosnøtter. Det er rent merkver- dig å se henne åpne en nøtt. (Det er kanskje derfra hun har sin ev- ne til å knekke nøtter av et an- net slag!) Hun tar nøtten i den ene hånden, en stor forskjærkniv i den andre, og så hugger hun løs noen ganger og nøtten deler seg villig i to. Så kakker hun til den ene halvparten på rett sted, og kokosen løsner elegant fra skallet. Hennes rekord er 1.000 nøtter nå en dag, forteller hun.

Vi spør Alice Wedega om hen- nes første reise ut i verden.

— Det var da jeg reiste til Au- stralia i 20-årene. Jeg hadde fått jobb som barnepike i Sidney. Be- talingen var tre pund i måneden. Det fantes ikke noe annet sted for meg å sove enn på gulvet bak en sofa. Jeg var vant med det tropis- ke klimaet i Papua og frøs som en hund, men det var ingenting å ha over seg, så jeg rullet meg inn i gulvteppet. Fruen i huset behand- let meg ille, og to ganger slo hun meg. Jeg reiste tilbake til Papua full av hat og bitterhet mot de hvite.

— Men De virker ikke bitter nå. Hva skjedde?

— Noen hvite venner av meg kom tilbake fra Oxford i England og de var helt annerledes. De for- talte meg om Moralsk Opprust- ning. Jeg opplevet kristendommen i praksis. Som resultat av deres arbeide ble to unge hodejegere for- vandlet. De hadde drept sin onkel. Nå ville de tilbake til jungelen for å be slektningene om forlatelse.

Jeg ble bedt om å bli med, sam- men med noen andre.

— Var De redd?

— De australske kolonimyndig- hetene i Papua ga beskjed om at de ville sende med oss væpnet es- korte. Det ville vi ikke ha, så vi dro avsted uten våpen. Senere fikk vi høre at myndighetene var meget sinte på oss for det. Men man kan ikke forvandle hodejege- re hvis man kommer med våpen. Da tror de at man er sendt av myndighetene for å ta dem til fan- ge.

Da vi kom til den første hode- jegerlandsbyen, flyktet alle inn- byggerne inn i jungelen. Vi satte oss ned og ventet, og de av oss som kunne den stammens språk (det er 700 forskjellige språk i Papua) ropte inn i jungelen. Et- terhvert dukket noen av hodeje- gerne opp, og vi ble venner med dem. En av dem fulgte med oss til neste landsby. Først etterpå opp- daget vi at han var høvding i landsbyen. Derfra fortsatte vi fra sted til sted, og fra hver landsby kom høvdingen med oss. Den ene- ste gangen jeg var redd var da to av oss bega oss inn i jungelen for å finne noe å spise. Da så vi to væpnede menn langt borte, og skyndte oss tilbake til landsbyen. Senere ble vi venner med disse mennene, og de fortalte at de var blitt like redde og hadde løpt i motsatt retning så fort de kunne.

— Hva var resultatet av denne ferden til hodejegerne?

— Flere av dem kom og besøkte oss ved kysten i Duram, der vi bodde. De fortalte at de trodde på en ånd som sa til dem at de skulle drepe mennesker. Vi spurte om de trodde på en god ånd. Det var de ikke så sikre på. Men de gikk med på å prøve å lytte til denne ånden. Og flere av dem fikk den tanken at de skulle slutte å drepe, og be slektningene til de avdøde om for- latelse, og bygge skoler for barna deres.

Slik begynte en stor bevegelse blant hodejegerne. En del av dem kom til oss med hyssingnøster ful- le av knuter. De fortalte meg at hver knute var et tegn på ærlig-

Forts. neste side.

het: En knute kunne bety et menneske de hadde drept, to andre knuter var gjerne et par griser de hadde stjålet, osv. Deres ærlighet var smittsom, også blant de hvite og blant oss som var kristne — min far var prest, men min oldefar var kannibal.

De hvite

— *Var De i Papua under annen verdenskrig?*

— Ja, mitt hjemsted Milne Bay ble okkupert av japanerne. Jeg flyktet til venner i fjellene. Mange mennesker i nabolandsbyene døde av sult ute i jungelen. Men de omvendte hodejegerne hadde andre problemer. Australierne kom til deres områder for å bygge en flyplass. De fant arbeidskraft blant de innfødte. Om kvelden tok de med seg de unge piker til sine brakker og sov med dem. Neste morgen protesterte en av de eldste og sa at slik kan dere ikke behandle våre piker. Australierne svarte at nå var det krig og soldatene hadde tillatelse til å gjøre hva de ville. Neste kveld sendte den gamle mannen de unge pikene hjem til sine landsbyer. Da arbeidet begynte neste dag kom det ingen unge piker. En offiser spurte om hva som var skjedd, og den gamle mannen sa hva han hadde gjort. De satte håndjern på ham og tvang ham til å gå den lange veien ned til kysten der han ble stilt for retten.

Til dommeren sa han at de hvite hadde kommet til hans land og sagt at man ikke skal drepe og at man bare skal ha en kone. Men nå holdt japanerne og australierne på å drepe hverandre og soldatene behandlet de innfødte pikene på en måte som han ikke ville gå med på, og han var villig til å gå i fengsel heller enn at pikene skulle behandles på den måten. Til slutt slapp de ham løs.

— *Hva har De holdt på med etter krigen?*

— Jeg var lærer på en misjonsskole og senere arbeidet jeg i jordbruksdepartementet. I 1961-63 var jeg det eneste kvinnelige medlem av den lovgivende forsamling.

I 1968 ble jeg pensjonert. Men iblant når vi har problemer ber de meg om hjelp til å løse dem.

Kvinnene har makten

— *Når hendte det sist?*

— I Bougainville i fjor. Bougainville er en øy 500 km. øst for Papua. Der har man satt i gang med å utvinne koper, det skal bli en av de tre største kopergruvene i verden. Da gruveselskapet ville kjøpe jord som tilhørte befolkningen til en altfor lav pris og uten garantier, gjorde folket motstand. Politiet kom med tåregass og batonger. Det var en meget vanskelig situasjon. Men en av våre folk i parlamentet, Paul Lapun, trodde på Guds ledelse. Han trodde at det kunne løse til og med et så vanskelig problem. Han reiste til Australia og forhandlet med statsministeren, sjefen for gruveselskapet og koloniministeren. De kom frem til en rettferdig løsning, som bl. a. innebar at selskapet skulle betale ti ganger så mye for jorden. Men en ting er å skrive en overenskomst på papiret, noe annet å føre den ut i livet. Her spilte kvinnene en meget viktig rolle.

— *Kvinnene?*

— Ja, det tror De kanskje ikke, men på Papua har kvinnene på en måte mer makt enn mennene. Jorden går i arv fra mor til datter, ikke fra far til sønn. I Bougainville var det mennene som diskuterte og underskrev overenskomstene, men det var kvinnene som hadde den virkelige makten og ingen fortalte dem at Paul Lapun og andre hadde fått istand en forandring. De forsto ikke det som skjedde og skvaldret og sang hatsanger. Og de hadde all grunn til mistenksomhet mot de hvite. Jeg reiste til Bougainville for å snakke med kvinnene og for å informere dem og få deres syn på saken.

Først ville de ikke snakke med meg. De kalte meg «rødhud» fordi jeg ikke var kullsort som de. Så jeg ventet noen dager, og en dag spurte en av kvinnene meg: «Hvordan lager du den kurven?» Jeg viste henne det, og dermed

kom de andre kvinnene for å se på. Så begynte vi kurser i kurvfletting og annen hjemmesløydmens vi så smått diskuterte problemene. Kvinnene lærte Paul Lapuns hemmelighet: å søke ledelse fra Gud. Så ble en overenskomst underskrevet og gjennomført. Vi har ennå ikke løst alle problemene i Bougainville, men vi hadde ikke kommet så langt vi gjorde uten kvinnene.

Alice Wedega er neppe en slik kvinne som man velger til å organisere og dirigere styrer og foreninger. Hennes livsnære og usofistikerte måte å betrakte livet og verden kan forlede en selvopptatt svenske til å klassifisere henne som naiv. Men den som tar seg tid til å lære henne bedre å kjenne finner hos henne en hjertets autoritet som mange av oss trenger. I vårt klima, som er kalt i mer enn en henseende, innfører hun et hjertevarme som kan berike oss og utvide vår forståelse av livet og verden.

Bror Jonzon.

Syv svenske kvinner

Disse syv svenske kvinner har reist eller reiser til India for å gjøre en innsats med Moralsk Opprustning.

Elisabeth Hamrin
Sykepleier-lærer

Elsa Rengfelt
sekretær

Kristina Nelson
Sykepleier

Camilla Thornberg
sykepleier

Fru Margareta Hedlund (t.h.)

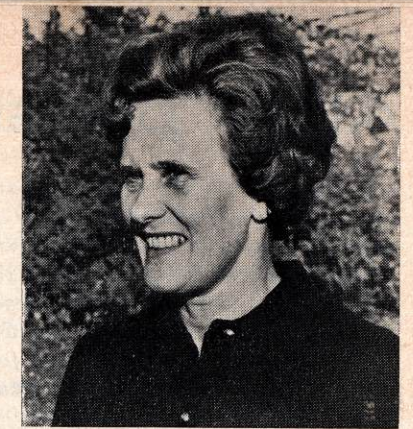
Det er første gang min søster og jeg foretar en slik reise sammen. Vi ser den som den beste investeringen i fremtiden for våre barn og barnebarn.

India vil vi naturligvis bli betraktet som europeere, ikke som svensker. Kanskje også som kapitalister.

Vi kommer kanskje ofte til å føle oss hjelpeløse. Det er nyttig. Jeg kjenner meg som en liten båt på et stort hav. Men samtidig er jeg full av forventning.

Fru Marisa Malmberg (t.v.)

Det er naturlig å spørre hva jeg har å gi til India. Svaret er enkelt: Min tid, mitt arbeide og mitt hjerte. Ikke mye, kanskje, men man kan også spørre om hva som er viktigere.

Sigrid Hallén
Sosionom

Tragedien i Bangla Desh med 9 millioner flyktninger og krigstrussel må være en veldig påkjenning for det indiske folk. Man håper at verdens største demokrati vil klare også disse prøvelsene. Om landet noensinne skulle trenge støtte og solidaritet fra velferdsstater, må det være nå.

Rajmohan Gandhis revolusjon fullfører bestefarens ikke-voldsprinsipp på en fast grunn av absolutte moralske normer og villighet til å satse alt. Det er en uendelig mye større og mer krevende revolusjon enn den hatets, maktens og ødeleggelsens kamp som raser så mange steder i verden. Men det er ingen lettvin teori. Den bygger på reelle erfaringer av hvordan Gud leder og forvandler mennesker som adlyder Hans vilje, og omskaper selviske materialister til generøse, oppofrende mennesker. Jeg ser det som et privilegium å kunne melde meg til tjeneste i det landet som vi svensker ofte fascineres av, men også ofte føler oss makteløse overfor.

Af en pensionists notater

I et samfunn med et voksende antall pensjonister og færre i hva man noe misvisende kaller «produktiv alder», er det et livsvilkår at pensjonistenes erfaring, livsvilje, arbeidsevne og initiativ vurderes høyt nok.

Legasjonsråd Hans Wenck er tidligere dansk diplomat. Han har bl. a. tjenestegjort i Spania under borgerkrigen, i Berlin like etter annen verdenskrig og i Helsingfors. I en årrekke redigerte han det danske utenriksministeriets tidsskrift. Han fortsetter stadig sin journalistiske virksomhet og skriver artikler for danske dagsaviser.

Det kan ikke længere skjules; når man er oppe i halvfjerdserne, er man ved at blive gammel. For mit vedkommende er synet endnu godt, men hørselen på retur, opfattelsesevnen ligeledes og hukommelsen svigtende. Indprentningsevnen aftagende — det ler, der i barndommens år let lod sig forme og præge, men efterhånden er blevet stift og hårdt.

Andre småskavanker begynder at melde sig. Man tåler ikke længere den kost, man før spiste uden besvær. Spisevaner må omlægges; færre fede ting.

Værst er det med hørselen. Det er vanskeligt at følge med, når andre taler sammen hurtigt. Godt og vel halvdelen høres. Eller rettere udskilles, så det oppfattes — for det er som sagt det, det kniber mest med. Man gætter sig til resten. Desværre slår metoden ikke altid til. Andre tror, at man er med. Og selv tror man at den og den har sagt det og det. Så har man den lille ballade: misforståelser og deraf følgende uoverensstemmelser.

Alt i alt må man acceptere sine små skavanker. Vi må lære at leve med vore handicaps, hedder det. Sandt nok. Vilje til at bruge det, man endnu har i behold. Træne kroppen og styrke ånden. Alt i bevidstheden om, at der er en mening med tilværelsen, at den kan blive mere menneskeverdigg — med selvspekt og arbejds glede.

Hvad kan man gøre for at holde sig i form? Motion skal der til. Ud at gå, ilt at få. Passe på at ledene ikke bliver stive og musklerne med. Helst tage trapper, selv til 4'sal. Lidt morgengymnastik efter behov.

Hver morgen tænke over, hvad man i dagens løb skal tage sig til. Der er brug for én. Hvilke syge eller gamle mennesker at besøge? En uventet visit glæder ofte. Mange føler sig ensomme og vil gerne have kontakt. — Går man de gamles dør forbi? Nogle vil gerne med i små samtalekredse. Man er ikke færdig med livet, så længe man kan glæde andre i deres ensomhed.

Børnebørnene. — Kan man lave noget til dem? De små er festlige og gode at snakke med. Godt at bo en tid sammen med dem alene. Man kan lære af dem, så åbne og modtagelige de er, mens vi voksne så ofte er tillukkede og reserverede. Gerne hører de os fortælle.

Så er der de unge af idag. — Vi ældre har svært

ved at følge med tiden. Den løber så hurtigt, der sker så meget. Det kniber med at forstå de unges slagord, manerer og idéer. Deres livsstil ægger til modsigelse. Tager vi deres udfordringer op, eller kryber vi ind i vort gamle sneglehus? Måske tager vi bladet fra munden og giver dem besked, siger dem vor mening — som en sandhed, vi bilder os ind at besidde. Men lytter vi til dem, forholder vi os om deres interesser og gør os umage for at forstå det besynderlige de ofte fremfører? Ungdommen kasserer rask væk med henblik på at forny, men overser, at det går hurtigt at fælde et træ, men tager år at få et nyt op.

Det er dejligt at være pensionist, synes jeg. At kunne gøre, hvad man helst vil og ikke før har nået. Tænk, at have tid fuldt ud til at bruge de evner og muligheder, man har fået, små eller store. Føle taknemmelighed over de år, man som ægtefælle har haft både i med- og modgang — at nogen har båret over med ens fejltagelser og uvenlige handlinger, og at man er sluppet godt fra farefulde situationer, der måtte have foreligget.

Gode minder er skatte at have. Som ufremkaldte film ligger de i det dunkle og venter på at blive kaldt frem i lyset, måske til gavn også for andre. En høstdag på en jysk højderyg, da luften var klar, så man kunne se milevidt, sagde en ledsager pludselig: «Man narrer sig selv, hvis man ikke en gang imellem standser op og ser sig tilbage.» — Det skete; og nu så vi det passerende landskab i et helt andet lys. Sådan kan det også gå, når minderne vælter frem.

Vi ældre kan næppe lade være med at tænke frem i tiden. Lidt nysgerrighed er vel et sundheds tegn. Hvad foregår der henne om hjørnet? Hvordan er udsigten fra den næste bakketop? — Og den næste? Og hvad vil vore børnebørn få at se ved år tusind? Når Peter, som nylig blev konfirmeret, er ved sit livs middagshøjde? Vi kan ane det og må lade tankerne flyve på fantasiens vældige vinger som i H. C. Andersens fortælling: «Om årtusinder».

Og dog er der noget, vi ældre kan engageres i, som er med til at bygge fremtiden — den fremtid, vi ønsker, at den nye generation må få. Næsten dagligt mindes vi om vort ansvar som borgere i en af verdens mest begunstigede nationer. Man kan

som bekendt forholde sig til den moderne verden på tre måder. Man kan finde sig i den; man kan flygte fra den, eller man kan forandre den.

Hvad er det, der bevirker, at jeg har det så godt selv på mine gamle dage? At jeg i stedet for at ærgre mig over, at det går ned ad bakke, alligevel kan glæde mig ved livet?

Der må være en kraft, som kan gøre én interesseret ikke alene i de store linier i tilværelsen, men også i hvad der rører sig i mennesker omkring én. Hvad har størst betydning; at give og yde — eller at ville have og kræve? Har man én gang fornemmet blot en tøndel af det første, er man hurtigt på det rene med, at det er den eneste måde, det er værd at leve på. Hver morgen — så længe jeg endnu er klar — kan jeg med nævnte perspektiv for øje få en plan for min dag. Begynde den med at være stille og lytte til, hvad den levende, skabende Gud tilsiger mig, at jeg skal tro og gøre — især hvad der kan have betydning for eftertiden. Kæmpe imod de onde kræfter i verden — der også bor i én selv — ved at kæmpe for de gode kræfters sejr.

Vi ældre kunne blive opdagelsesrejsende, der finder vej til andre menneskers indre. Mange idag savner tro og håb. Måske vore bedste øjeblikke endnu er rude, hvis vi med Frans af Assisi kan bede de ord, der er hemmeligheden om, hvordan man forvandler verden:

*Herre, gør mig til et redskab for din fred.
Hvor der er had, lad mig bringe kærlighed.
Hvor der er uret, lad mig bringe tilgivelse.
Hvor der er splid, lad mig bringe forsoning.
Hvor der er vildfarelse, lad mig bringe sandhed.
Hvor der er tvivl, lad mig bringe tro.
Hvor der er fortvivlelse, lad mig bringe håb.
Hvor der er mørke, lad mig bringe lys.
O Herre, lad mig ikke så meget søge at blive trøstet som at trøste.*

At blive forstået, som at forstå.

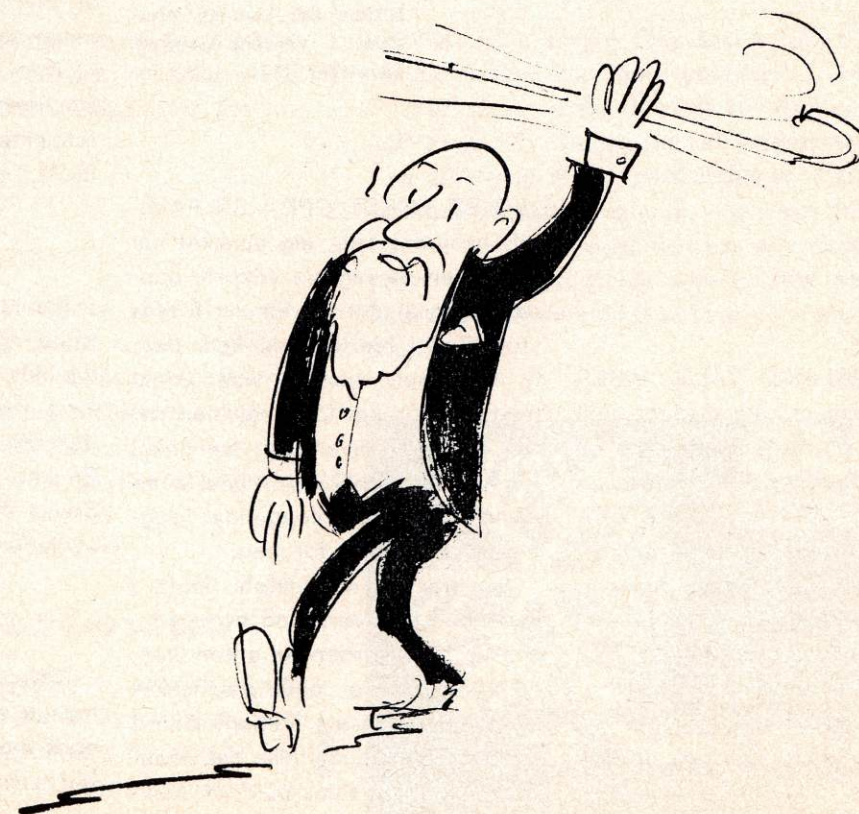
Det virkeligt revolutionære menneske stiller alt i sit liv til rådighed for Guds revolution som indlededes ved Kristi opstandelse.

I dag er det en permanent revolution det gælder, en vedvarende spørgen Gud om, hvad der skal være anderledes i samfundet og hos den enkelte, begyndende med én selv. Dette er af yderste vigtighed.

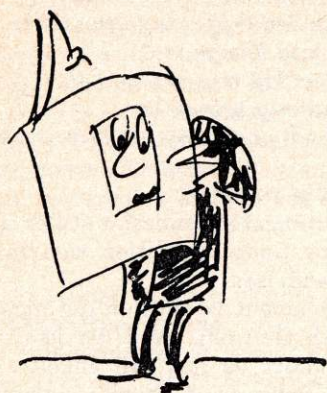
Det er det ene. Det andet det gælder, er at arbejde i grupper som de første kristne. De praktiserede gruppedynamik. Kraften kom ovenfra. De bad sammen, og de delte hvad de havde og hvad de fik.

Jeg tror, det er bestemmelsen, at mennesker der føler sig kaldet af Gud, skal lære at leve i permanent revolution med gruppedynamik for øje, og jeg føler mig overbevist om, at det er svaret til problemerne i verden i dag.

H. W.

klippet

DAGENS EKSPERT SPILLER LEGENS rolle vis å vis pasienten, den viktigste forutsetning for kurens vellykkethet er at pasienten selv tror på kuren. «Overlat problemene til oss». Det gir en kort-siktig tillit, men bygger på lang-sikt opp den grandiose mistillit...

Så ser vi at det foretas en gambling med menneskets livslykke, og det med en selvtillit som er uten sidestykke i historien. Det er betegnende at de mest høyrøstede ropene på «frihet» gjerne kommer fra kretser som benekter eksistensen av fri vilje og individuelt ansvar. Tilsynelatende inkonsekvent, men ikke uten en dyp psykologisk logikk: Når man benekter enkeltmenneskets frihet og ansvar, får man til gjengjeld bruk for surrogatfriheten. Noe må jo menneskets frihetstørst stilles med. Har vi ikke indre frihet, så får vi iallfall ta oss utvortes friheter.

Biskop Per Lønning intervjuet i Verdens Gang 8. november 1971.

JEG ER VOKST OPP I EN FAMILIE hvor det aldri ble snakket om Gud. Men da jeg ble voksen, oppdaget jeg at det var umulig å leve uten Gud i hjertet. Jeg kom frem til dette selv, uten at noen hjalp meg eller preket for meg. Men det var en stor omveltning for meg, for fra det øyeblikk av mistet kommunismens grunnleggende dogmer sin betydning for meg.

Jeg tror på intellektets kraft i verden — i ethvert land hvor mennesker bor. Verden er altfor liten, og altfor liten er også menneskeslekten i universet. Istedenfor strid og unødig blodutgytelse må menneskene søke samarbeid til menneskehetens fremgang. Det eneste

jeg anser for viktig, er lærerens, vitenskapsmennenes, de opplyste prestenes, legener og advokatenes arbeid — over hele verden, uten hensyn til stater og grenser, politiske partier og ideologier. For meg eksisterer det ikke kapitalister eller kommunister, det finnes bare gode eller onde mennesker, ærlige eller falske. I hvilket land de bor, spiller ingen rolle, for menneskene er de samme overalt, deres håp og deres moralske idealer likeså. Min far var georgier og mor var av meget blandet nasjonalitet, og selv om jeg har bodd hele livet i Moskva, så tror jeg at jeg vil finne et hjem hvor som helst.

Svetlana Allilujeva i boken «Bare ett år».

JEG ANTAR, I ALL KORTHET, AT vi lengter etter et samfunn der et menneske både vil hjelpe sin neste — fordi han elsker ham — og la sin neste være i fred — fordi han respekterer ham; og vet når det er riktig å gjøre hva.

Sann frihet vokser fram av den frigjøring som ligger i å akseptere lojalitet, tilhørighet og begrensning. Kjærlighetens paradoks er at den frigjør ånden ved å binde den. En kan like lite gjøre opprør mot denne viten som mot vår viten om at døden er uunngåelig.

Revolusjonen er dessverre for mange en anledning til å kjøle sitt eget hete blod med det blod som blir spilt av andre.

Arnold Wesker.

DET MORALSKE VALG VISER seg ikke som et valg mellom ondt og godt, men mellom det lette og det rette. Det gode må velges av hver enkelt. Det kan koste selvovervinnelse og/eller kamp mot ytre motstand. Det onde behøver man ikke å velge. Det tilfaller en som lodd når man ikke velger, men følger med strømmen.

Men det menneske som gjør en personlig offervillig innsats, skaper samfunn.

Thorleif Boman.

Kort nytt

NEW YORK

«Dynamis», et nytt amerikansk magasin, trykket en artikkel på 5.000 ord om Frank Buchman i sitt oktobernummer. Kaptein Loudon Hamilton var artikkelens forfatter.

NIGERIA

Seks hundre mennesker så filmen «Frihet» i St. Judas kirken i Lagos nylig, der bl. a. den anglikanske biskopen av Lagos, Rev. S. I. Kale, var tilstede. Kirkens sekretær kom i denne forbindelse med en henstilling om at filmen oversettes til Yoruba-språket. Den er allerede dubbet til Hausaspråket, som brukes i nord-regionen.

«EN KONFERANSE DER ALLE KAN TA DEL»

Årets jule- og nyttårskonferanse i Caux vil gi anledning til å tenke igjennom de spørsmål vi står overfor i dagens verden. Mennesker fra mange forskjellige land og bakgrunner vil drøfte hvordan enhver kan bidra til å bygge et nytt samfunn.

PAPUA - NY GUINEA

«Frihet», den første film som er blitt dubbet til pidgin-språket, har hatt premiere i hovedstaden Port Moresby. «Den bør etter vår mening vises over hele Papua-Ny Guinea før uavhengigheten,» het det i en erklæring fra 21 medlemmer av Parlamentet, i forbindelse med premieren. «Selv om filmen handler om Afrika, hjelper den oss alle til å finne den enhet vi trenger. Enhet oppstår bare når folk blir annerledes på de punktene hvor de trenger forvandling.»

For kr. 30,- kan De holde
Dem underrettet hele året
om Moralsk Opprustnings
verdensomspennede arbeid.

NY VERDEN

Sophus Lies gate 5
Oslo 2
Postgirokonto 125 79

For studenter og skoleung-
dom: kr. 15,- pr år.

Bruk
kvalitetsprodukter
fra

A
S **SABA**

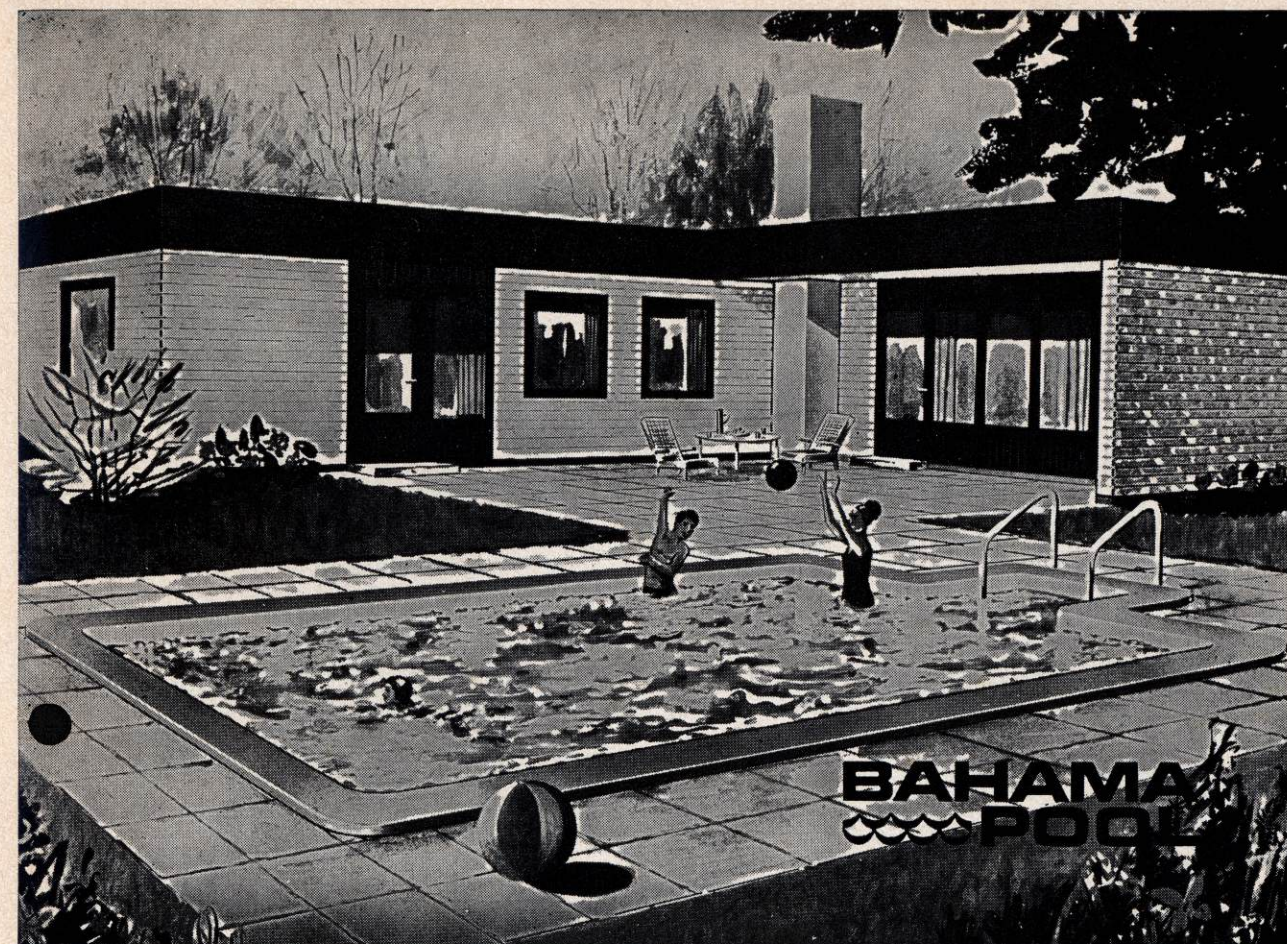
Advokatfirmaet

Torkildsen & Torkildsen

EIENDOMSAVDELING A.S

EIENDOMSAVDELING — FINANSIERING
FORVALTNING

Grensens 3, Oslo 1 — Tlf * 33 05 51 — * 33 08 40

Exklusiv swimmingpool i glasfiberarmerad plast 13.800:-

(6—8 mm vägg tjocklek)

Bahama-Pool är formgjuten och fullt färdig för montering på plats. Ni slipper härigenom helt ifrån arbete och kostnader för formsättning, spackling, målning och underhåll. Den kraftigt armerade polyesterplasten har en enastående styrka och elasticitet.

Bahama-Pool levereras komplett med reningsfilter, förvärmare, bräddavlopp, bottenavlopp, inbyggd belysning samt mahognytrappa med rostfria ledstänger. Pris endast 13.800:— kr fritt fabrik inkl. 2 servicebesök (exkl. moms.)

Vi levererar utrustning till pooler i betong och andra material samt poolkemikalier.

Vår goda service är en säkerhetsfaktor att räkna med!

Begär att få vår fyrfärgsbroschyr!

BAHAMA-POOL AB

Box 145, 542 00 Mariestad
Tel. 0501/145 64

BÅTPLANER?

Rådspør

Båt-PONTUS

Gøteborgs

Frihavn

Tel: 51 07 04

Båt
PONTUS